

Ryc. 27. Pompeja, widok wnętrza ogrodowego, stan współczesny

do basenu. W basenie ustawiona została figurka z brązu przedstawiająca chłopca z delfinem. Urozmaicone urządzenia wodne z wodotryskami wymagały odpowiedniej instalacji. Opiekę nad nimi sprawował odpowiedzialny specjalista (*aquarius*).

Zakładanie tego rodzaju ogrodów wymagało dużej umiejętności, a ogrodnika, który się tym zajmował, w odróżnieniu od innych, nazywano *topiarius*. Do jego zadań należało rozplanowywanie ogrodów i kształtowanie roślin, a zwłaszcza strzyżenie ich w różnego rodzaju kształty geometryczne oraz figuralne, nieraz o bardzo

Ryc. 28. Pompeja, widok perystylu z ogrodem

skomplikowanej postaci. Terenem działalności *topiariususa* były zarówno ogrody w niewielkich perystylach domów wewnątrz miasta, jak i obszerne założenia ogrodowe w podmiejskich willach bogatych patrycjuszów (ryc. 28).

Ogrody publiczne

Podobne w formie założenia ogrodowe, jak w perystylu domowym, stanowiły ogrody publiczne, ogólnie dostępne dla społeczności miejskiej, przeznaczone na wypoczynek i rekreację. Pod względem ukształtowania nawiązywały one do greckich gimnazjonów. W porównaniu natomiast z ogrodami w perystylu rzymskiego domu mieszkalnego, wyróżniały się przede wszystkim wielkością i skalą rozwiązania. Potrzeba społeczna zakładania tego rodzaju ogrodów w gęsto zabudowanym i przeludnionym Rzymie była oczywista.

Przykładem ogrodu publicznego jest *Porticus Liviae*, założony przez cesarza Oktawiana Augusta w śródmieściu Rzymu na miejscu wyburzonych ruder. Był to prostokąt o wymiarach 75×115 m, otoczony ze wszystkich stron portykiem kolumnowym (ryc. 29). W środku ogrodu, na wprost szerokich schodów wejściowych usytuowanych na krótszym jego boku, znajdował się duży basen wodny. Resztę przestrzeni zajmowały różne gatunki drzew i rabaty kwiatowe oraz drogi spacerowe. Ogród ozdabiały liczne rzeźby, a portyk – malowidła ścienne.

W tematyce przedstawień malarskich obok bóstw i przygód bohaterów występuje często pejzaż, szczególnie lubiany przez Rzymian, bądź w tle scen rodzajo-